

ศิลปากร

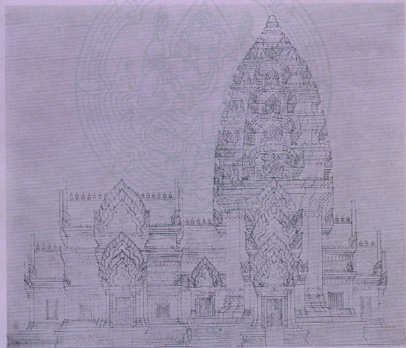
นิตยสารรายสัปดาห์เดือนของกรมศิลปากร

ปีที่ ๑๘

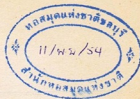
เล่ม ๑

พฤษภาคม

พ.ศ. ๒๕๑๗

สารบัญ

ปีที่ ๑๘ เล่ม ๑

พฤษภาคม

๒๕๑๓

๑. สารสันตมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานวชิรา สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานวชิรา
... .. และสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาพิรา หน้า ๑
๒. ความเป็นมาแห่งพระไตรปิฎกไทย ทรงวิทย์ แก้วศรี .. ๑๑
๓. พระที่นั่งจักรวรรดิไพฑูริย์ บรรจบ เทียมศักดิ์ .. ๓๓
๔. หอจดหมายเหตุแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา ผ่องพันธ์ รัตนภูมิศักดิ์ แปล .. ๓๗
๕. รายงานด้านชาติพันธุ์วิทยาเกี่ยวกับชาวเขา ๖ แห่งทางภาคเหนือในประเทศไทย
... .. มณีรัตน์ ท้วมเจริญ .. ๔๒
๖. คำอ่านจารึกบนแผ่นไม้กระดาน วัดพระนอน อำเภอบ้านาง จังหวัดลำพูน
พ.ศ. ๒๓๓๕ ชันดี เพนซ์ .. ๕๘
๗. การอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมฝาผนังวิหารลายคำ วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่
... .. เสรี นิลประพันธ์ .. ๖๖
๘. เรื่องเกี่ยวกับไทยในจารึกเก่า ปรีชา ศรีธรรมา .. ๗๑
๙. คำอ่านศิลาจารึกวัดแก้วยอด ลพ./๒๗ อักษรไทยฝักขาม ภาษาไทย พ.ศ. ๒๕๑๔
ได้มาจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดลำพูน เทียม มีเต็ม
... .. และ ประสาร บุญประครอง .. ๗๖
๑๐. พระโขนงตัวอวโลกิเตศวร ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าสุภัททิศ ดิกกุล .. ๘๐

คำอ่านศิลาจารึกวัดเก้ายอด ลพ./๒๗

อักษรไทยฝักขาม ภาษาไทย พ.ศ. ๑๙๑๙

ได้มาจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ปัจจุบันศิลาจารึกอยู่ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย

วัตถุที่จารึกเป็นหินทราย สีเทา

วัดขนาดส่วนกว้าง ๔๓ ซม. ส่วนสูง ๖๖ ซม. ส่วนหนา ๗ ซม.

นายเทิม มีเต็ม อ่าน

นายประสาร บุญประคอง ตรวจแก้และอธิบายคำ

ด้านที่ ๑

คำจารึก	คำอ่านปัจจุบัน
๑. สิริสวัสดิ์ ออกร.....วัดเก้ายอด นี้ ยังมีผา	สิริสวัสดิ์ อัคร.....วัดเก้ายอด นี้ ยังมีผา—
๒. ขาวผู้หนึ่งชื่อว่า.....(ชวนนก) บุญทั้งหลายสงขมิรวา	ขาวผู้หนึ่งชื่อว่า.....ชวนนก บุญทั้งหลายสงขมิรวา—
๓. ยลีสกวัระ (โค) ๗๓๔.....จึงเ	ยลีส(๑) ศักวราชไค ๗๓๔(๒) (แก้ว).....จึงเ—
๔. อวักเมื่อถวายให้เป็น (บุญกุศลแก่เจ้า เทนิอ) หลวเจ้าพระ	อวักเมื่อ(๑)ถวายให้(๑)เป็นบุญกุศลแก่เจ้า เทนิอหัวเจ้าพระ
๕. ญาเคิมใส่แลมทาเทวี.....ผู้หนึ่งชื่อว่า	ยา เคิมใส่แลมทาเทวี.....ผู้หนึ่งชื่อว่า
๖. สูงเจ้าโคกแลพนียี..... (มาฝงจารึก) ไวโนปี่เ	สูงเจ้าโคกแลพนียี..... มาฝงจารึกไไวโนปี่เ—
๗. ทาสีสกวัระไค๗๗๔..... เป็นเจ้าสีห์หมื่นพ	ทาสี(๔) ศักวราชไค ๗๗๔(๖)..... เป็นเจ้าสีห์หมื่นพะ—

คำจารึก

คำอ่านปัจจุบัน

๘. "เ" ยาวทานหิคนทานโพกบ้ชาผู้หนึ่งชื่อพันเชิง
มกน
เขาทำนหื้อคนทำนไฟ^(๑) กับข้าผู้หนึ่งชื่อพันเชิง
มกน
๙. เจ้าเถร... คนนี้มาฝ้งจารึกไว้กับวัดเก่า
ญอกแล
เจ้าเถร... คนนี้ มาฝ้งจารึกไว้กับวัดเก่า
ยอกแล
๑๐. คำจารึกว่าแต่คนวิหารวัดเก่าญอกเมือวัน
คำจารึกว่า แต่คนวิหารวัดเก่ายอก เมือวัน
๑๑. ตกเอาคี่ของเปนแดน มาวันออก
ตก^(๑) เอาคี่เวียง^(๑) เป็นแดน มาวันออก^(๑๐)
เอาบ้าน
๑๒. พญารวงบานหม่ช้างเปนแดนเมือเหนือ
พญารวง บ้านหม่อช้างเป็นแดน เมือเหนือ^(๑๑)—
๑๓. อา(หิน) ฝ้งไวยเปนแทน มาพวยไค้สุกสา
อาหินฝ้งไวยเป็นแทน มาพวยไค้^(๑๒)สุกสา—
๑๔. ค วาแต่ชายกาวิหารไฟสี่สิบวาเปนแค
ค^(๑๓)ว่าแต่ชายกาวิหารไฟ ๔๐ วา เป็นแค—
๑๕. นแลเขาเจาทงสามคี่ที่ปลูกในรางไม้ไ
น แลเขาเจาทงสามคี่ที่ปลูกในรางไม้ไ

(ค่อไปหินหักยังสำรวจไม่พบ)

ด้านที่ ๒

คำจารึก

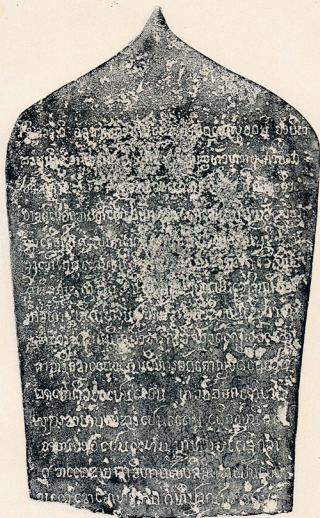
คำอ่านปัจจุบัน

๑. .. ฝ้งอยู่ในบานเกาญอกนี้ผู้ใดบ่ช้อยสาง
.. ฝ้งอยู่ในบ้านเก้ายอกนี้ ผู้ใดบ่ช้อย^(๑๔)สร้าง
วัดหี ผาธา
วัดหื้อผาธา—
๒. ว โหจเรินมนได้ ผู้ใดบ่ฟ้งคำผาชาวบ่ฟ้งคำ
ว ให้จำเรินมนได้ ผู้ใดบ่ฟ้งคำผาชาวบ่ฟ้งคำ
มหาเด
มหาเด—
๓. รเจ้าวัดหื้อขันธ์นี้จากบานจากที่พระผู้ใดกิน
รเจ้าวัด หื้อขันธ์นี้จากบ้านจากที่พระ ผู้ใดกิน
(เกลากิน)
เกลากิน
๔. ออ้ารยมกัณคิมกัของทานแรงดาทานพา
ออ้ารยมกัณคิมกัของทานแรง ด้าทานพา—
ถอยพาค้า
ถ้อยพาค้า
๕. มาเป็นโทษเป็นโทษกลัวเกลานักพาไล
มาเป็นโทษเป็นโทษ^(๑๕)กลัวเกล้า^(๑๖)นักพาไล
โวเทมิ
โวเทมิ—
๖. คชาวเจ้าชีบามหาเถรมกัช้างที่ช้างแดน
คชาวเจ้าชีบามหาเถร มกัช้างที่ช้างแดน
ขวางไม้บ่หื้อ
ขวางไม้บ่หื้อ

คำจารึก

คำอ่านปัจจุบัน

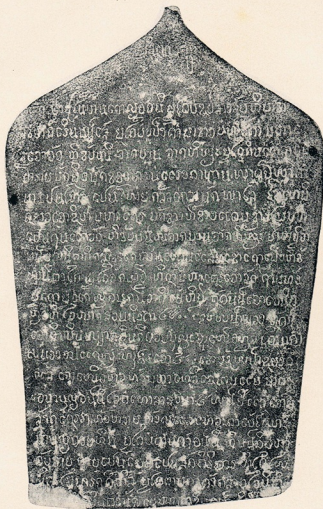
๗. เป็นคุณแก้วคี่ขบมันหันจากบานจากที่ เป็นคุณแก้วคี่ หื้อขบมันหันจากบานจากที่
พระอย่าหื้ออยู่ว่า พระอย่าหื้ออยู่ว่า
๘. มนับทันกักทิดลาวแก่หมื่นแมนแสนเขา มนับทัน กักหื้อกล้าวแก่หมื่นแมนแสนเขา
เถาเมืองหื้อช้ เฒ่าเมืองหื้อช้—
๙. บัณฑ์คงโคสุโคจกัมาอยู่ที่ถ้ำมหาเถรเจ้าวัด บัณฑ์คงโค ผู้โคจกัมาอยู่ที่ถ้ำมหาเถรเจ้าวัด
ถ้ำมัทธ ถ้ำมัทธ
๑๐. ผู้เถาผู้แก่พรอมก่นว่าคี่ เย่หื้ออยู่ถนัดนี้ ผู้เฒ่าผู้แก่พรอมก่นว่าคี่เยยะ^(๑๑) หื้ออยู่ถนัดนี้
เจ้าเหนือ เจ้าเหนือ
๑๑. หนูวัดไธโหมากสวนหนึ่งค่า ๕๕๐๐๐ เป้ หัวหื้อไธโหมากสวนหนึ่งค่า ๕๕๐๐๐ เป้^(๑๑)
พนักมวงถนัดนี้ พนักมวงถนัดนี้
๑๒. เจ้าสี่หมื่นพวยอินคี่ถวยบุญเจ้าเหนือหุญว เจ้าสี่หมื่นพะเยาอินคี่ถวยบุญเจ้าเหนือหัว
โครมกั โกรมกั
๑๓. เป็นจ้งหันแก่พระพุทธรเจ้า ๕๐๐ เขา เป็นจ้งหันแก่พระพุทธรเจ้า ๕๐๐ ข้าว
ยังพนักชองคี่ ยังพนักนาเซียงคี่
๑๔. แลเจ้าเหนือหุญวักังมหาเทวีเจ้าคนแม่มา แลเจ้าเหนือหัวักังมหาเทวีเจ้าคนแม่ มา
กั กั
๑๕. อนาบุญอนันไวกัเทาสาสนา ๕ พนักบัแล อนาบุญอนันไวกัอ่เทาสาสนา ๕ พนักบัแล
เจ้าผู้ เจ้าผู้
๑๖. สักเถรทงทัตหลายทังนแลเทวะคาเอ้โมท สักเถรทังหลาย ทังคนแลเทวะคาเยยะ(อนุ) โมท-
๑๗. นานาบุญควยทีน ผู้โคปตามคำอนันตีมนั นานาบุญควยทีน^(๑๑) ผู้โคปตามคำอนันตีมนั
ฉิบหา (ย) ฉิบหา
๑๘. คับวายคายเปนแปรคแปนสัคคิวิจารย์โคโพ คับวายคายเป็นแปรค เป็นสัคคิวิจารย์ หื้อโคโพ
๑๙. โหมโนนารกคี่หื้อผู้โคตามคำกักกลาว โหมโนนารกคี่หื้อ^(๑๑) ผู้โคตามคำกักกลาว
ไว้นหื้อ ไว้นหื้อ
๒๐. ยินทงนัเก้หน่าเขาช้..... ยินทงนัเก้เยยะหน่าเขาช้อ.....

ด้านที่ ๑

ศักราชรัตนโกสินทร์ ๒๓๖๖

ได้นำจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย ลำพูน

ด้านที่ ๒

ศิลาจารึกวัดเก้ายอด ลพ. /๒๗

ได้มาจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย ลำพูน

อธิบายคำ

- (๑) บัระวายสี คือ ระวาย = ตรีศก สี = บีมะโรง เป็นบีมะโรง
ตรีศกของไทยภาคเหนือ แต่ตรงกับบีมะโรง
อัฐก ของไทยภาคกลาง
- (๒) ๗๓๔ เป็นจุลศักราช = พุทธศักราช ๑๙๑๗
- (๓) เมื่อ = ไป
- (๔) หือ = ให้
- (๕) บิเตาสี คือ เต่า = นพทก สี = บีมะโรง เป็นบีมะโรง
นพทกของไทยภาคเหนือ แต่ตรงกับบีมะโรง
จักรวาลของไทยภาคกลาง
- (๖) ๗๗๔ เป็นจุลศักราช = พุทธศักราช ๑๙๕๕
- (๗) ไพ = ไป
- (๘) วันตก = ทิศตะวันตก
- (๙) กี่เวียง = คูเมือง
- (๑๐) วันออก = ทิศตะวันออก
- (๑๑) เมื่อเหนือ = ไปทางเหนือ คือ ทิศเหนือ
- (๑๒) พายใต้ = ทางใต้ คือทิศใต้
- (๑๓) สุมกลาต = หมูกลาต
- (๑๔) บัซอຍ = ไม่ช่วย
- (๑๕) เป็นโพย = เป็นภัย
- (๑๖) กลัวภรรยา = กลุกกลี ประปน
- (๑๗) เขียะ = ทำ
- (๑๘) เป้ = เปี้ย
- (๑๙) ที่น = เทอญ
- (๒๐) คีหลี = คีจริง ๆ